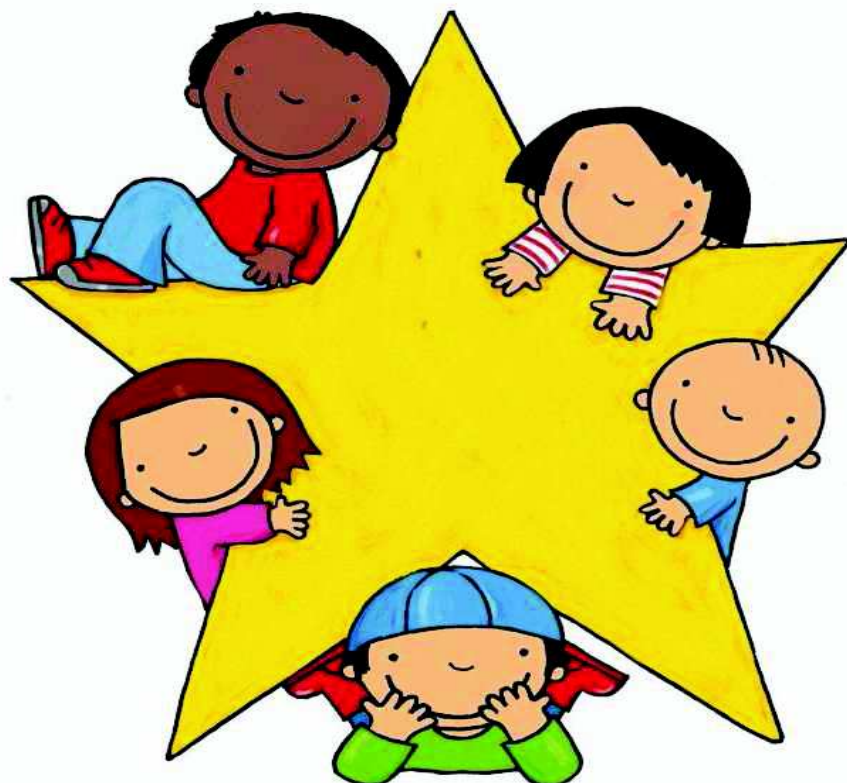

Peuteropvang & Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)

Beleidskader 2018 - 2021

“We kunnen niet van alle kinderen dezelfde sterren maken. Maar we kunnen ze wel allemaal laten schitteren!”

Inhoudsopgave

1	Inleiding	2
1.1	Landelijke ontwikkelingen	2
1.2	Lokale situatie	3
1.3	Huidig bereik voorschoolse voorzieningen	5
1.4	Totstandkoming beleidskader	5
1.5	Leeswijzer	6
2	Peuteropvang voor alle peuters in een geharmoniseerd stelsel	7
2.1	Ambitie gemeente Venray	7
2.2	Harmonisatie van peuterspeelzaalwerk en kinderopvang	8
2.3	Wat is Venrayse peuteropvang?	8
3	Doelen, speerpunten en acties	10
3.1	Venrayse peuteropvang en Voor- en Vroegschoolse Educatie is kwalitatief van hoog niveau	10
3.2	Alle Venrayse peuters kunnen naar peuteropvang	15
3.3	Peuteropvang en basisscholen sluiten goed op elkaar aan	17
4	Subsidie	19
5	Financieel kader	20
6	Resultaatafspraken en monitoring	22

1 Inleiding

Het is van maatschappelijk belang dat kinderen gezond opgroeien, zich in alle opzichten goed kunnen ontwikkelen en ontplooien en actief worden betrokken bij de samenleving. Echter, het opgroeien naar volwassenheid gaat niet vanzelf, het is van belang dat kinderen in hun ontwikkeling optimaal gestimuleerd worden. Dit geldt met name voor de eerste levensjaren van een kind, omdat in deze periode het fundament wordt gelegd voor het sociaal-emotioneel en het cognitief functioneren. Het ontbreken van ondersteuning bij de cognitieve ontwikkeling, een veilige speelomgeving met andere peuters en regels zijn risico's voor een gezonde ontwikkeling van kinderen in deze levensfase. De achterstanden die in deze fase worden opgelopen zijn moeilijk in te halen in een later stadium. Dit heeft vaak grote consequenties voor de verdere schoolloopbaan en arbeidsmarktperspectieven.

Kinderen tussen de twee en de vier jaar worden bereikt via twee verschillende typen voorschoolse voorzieningen, de kinderdagverblijven en de peuterspeelzalen. De belangrijkste overeenkomst is dat beide voorzieningen gericht zijn op jonge kinderen. Van oudsher richt het peuterspeelzaalwerk zich voornamelijk op het ontmoeten van andere kinderen, het stimuleren van ontwikkeling en het inspelen op achterstanden. De kinderopvang daarentegen is in eerste instantie gericht op het bieden van opvang aan kinderen van werkende ouders. Hierdoor bereikt de peuterspeelzaal vaak andere kinderen dan de kinderopvang. Dit wordt verder versterkt door het huidige verschil in financiering tussen peuterspeelzalen en kinderopvang. Alleen ouders die arbeid en zorg combineren, komen volgens de Wet kinderopvang in aanmerking voor een kinderopvangtoeslag.

De toekomst van de voorschoolse voorzieningen staat momenteel hoog op de landelijke agenda. Onder de noemer 'harmonisatie' wil het Rijk per 1 januari 2018 de wet- en regelgeving en financiering van peuterspeelzalen en kinderdagverblijven zoveel mogelijk op één lijn brengen om zodoende te komen tot een universele voorschoolse voorziening, genaamd 'peuteropvang'. Deze ontwikkeling vraagt om een nieuw richtinggevend kader van de gemeente Venray. Een kader waarin de ambitie, doelstellingen en speerpunten met betrekking tot de toekomst van de Venrayse voorschoolse voorzieningen zijn geformuleerd.

In dit document geven we aan op welke wijze vanaf 1 januari 2018 de kwaliteit en de continuïteit van de peuteropvang in de gemeente Venray worden gewaarborgd. Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) wordt deels op de peuteropvang aangeboden (en deels op de basisschool) en is daardoor verweven met de reguliere peuteropvang. Om deze reden is ervoor gekozen om dit beleid in samenhang te beschrijven in één beleidskader.

1.1 Landelijke ontwikkelingen

Met de invoering van de wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (Wet OKE) op 1 augustus 2010 werden gemeenten verantwoordelijk voor het realiseren van een aanbod aan voor- en vroegschoolse educatie (VVE) aan kinderen met een doelgroepindicatie¹. Het doel van VVE is kinderen met een risico op een taalachterstand in de Nederlandse taal te bieden wat zij nodig

¹ Een indicatie die wordt afgegeven door de jeugdgezondheidszorg/consultatiebureau aan kinderen t/m 5 jaar voor het volgen van een VVE programma, vanwege een (dreigende) taalachterstand en/of ontwikkelingsachterstand.

hebben zodat ook zij de kans hebben zonder achterstand te starten op de basisschool. Een nevendoeel van de Wet OKE was het harmoniseren van de kinderopvang en het peuterspeelzaalwerk. Het Rijk beoogt dat Nederland per 1 januari 2018 één voorschools stelsel heeft voor peuters. Door harmonisatie worden de verschillen tussen peuterspeelzalen en kinderdagverblijven weggenomen. Het huidige peuterspeelzaalwerk wordt omgevormd tot peuteropvang. De harmonisatie berust op drie pijlers:

- Het versterken van de pedagogische kwaliteit;
- Eén kwaliteitskader voor peuterspeelzalen en kinderdagverblijven;
- Eén financieringsstructuur voor tweeverdieners.

Wettelijke regels en kwaliteitseisen zullen zoveel mogelijk worden gelijkgetrokken. Tevens wordt de financiering van het peuterspeelzaalwerk onder de Wet Kinderopvang gebracht. Tweeverdieners krijgen een kinderopvangtoeslag voor opvang van hun kind in de voorschoolse voorziening van hun eigen keuze. Enerzijds worden alle peuters hierdoor op dezelfde, kwalitatief hoogwaardige manier voorbereid op de basisschool. Anderzijds wordt segregatie tussen doelgroep peuters en niet-doelgroep peuters, en tussen peuters van werkende ouders en van niet-werkende ouders voorkomen.

Ook werkt het Rijk aan plannen om de huidige regeling ter bepaling van de middelen die gemeenten en scholen ontvangen voor het tegengaan van onderwijsachterstanden, de zg. gewichtenregeling (gebaseerd op het opleidingsniveau van de ouders), te vervangen door een regeling die eenvoudiger is en beter past bij de problemen van onderwijsachterstanden.

1.2 Lokale situatie

De gemeente Venray hecht groot belang aan kwalitatief goede voorschoolse voorzieningen, omdat zij peuters stimuleren in hun ontwikkeling. Voorschoolse voorzieningen zijn tevens belangrijke vindplaatsen voor vroegtijdige signalering van beginnende problemen en achterstanden. De verantwoordelijkheid voor de jeugdhulp biedt de gemeente de mogelijkheid om de zorg dicht bij de kinderen te organiseren en/of aan te bieden. Tijdige signalering van een leer- en/of ontwikkelingsachterstand bij jonge kinderen en een adequate aanpak hiervan past binnen deze ontwikkelingen. Dit vanuit het idee dat de inzet van zwaardere en duurdere zorg voorkomen kan worden. De doorontwikkeling van de voorschoolse voorzieningen is dan ook een belangrijke pijler binnen het preventief jeugdbeleid.

In de gemeente Venray zijn verschillende voorzieningen waarin peuters worden voorbereid op de basisschool en/of waar zij worden opgevangen omdat hun ouders werken. Zo zijn er peuterspeelzalen (inmiddels allemaal met VVE-aanbod), kinderdagverblijven met en zonder VVE-aanbod en andere opvangvoorzieningen zoals gastouders. De kosten voor ouders voor deze verschillende vormen van opvang variëren, evenals het aanbod (en kwaliteit) met betrekking tot het spelend leren. Het aantal uren dat kinderen gebruik maken van de diverse voorzieningen varieert sterk. Relatief veel peuters met een risico op een taal- en ontwikkelingsachterstand maken gebruik van peuterspeelzalen. Peuterspeelzalen worden gefinancierd door ouders, de gemeente en de rijksoverheid. Voor peuters waarvan de ouders geen recht hebben op kinderopvangtoeslag ontvangt de aanbieder een aanvulling op de ouderbijdrage van de gemeente. Ouders die wel kinderopvangtoeslag kunnen ontvangen betalen de volledige kostprijs zelf en krijgen, afhankelijk van het verzamelinkomen, een deel terug via de kinderopvangtoeslag van de Belastingdienst.

Het gemeentelijk beleid op het gebied van peuterspeelzaalwerk is vastgelegd in de nota "Peuterspeelzaalwerk in Venray 2011-2014", en "de evaluatie Peuterspeelzaalwerk 2012". Het evaluatierapport vervangt tevens op belangrijke onderdelen het in 2011 vastgestelde VVE beleidsplan "Onderwijskansen in de gemeente Venray 2011-2014". De genoemde nota's zijn van toepassing verklaard voor de jaren die volgden totdat, vanwege de harmonisatie, nieuw beleid zou worden vastgesteld.

Belangrijke uitgangspunten van het huidige beleid peuterspeelzaalwerk zijn:

- Het peuterspeelzaalwerk heeft tot doel het creëren van optimale ontwikkelingskansen voor alle kinderen in de leeftijd van 2 tot 4 jaar door het aanbieden van laagdrempelige, veilige, veelzijdige en passende speelmogelijkheden;
- Ieder kind wordt op een methodische wijze gevolgd in de ontwikkeling en mogelijke achterstanden worden tijdig gesignaleerd;
- Het aanbod is laagdrempelig, dat wil zeggen dichtbij huis, bij voorkeur in elke kern van de gemeente;
- Het aanbod wordt 40 weken per kalenderjaar verzorgd, gedurende twee dagdelen per week;
- Er is sprake van subsidiëring per peuterplaats. De subsidie wordt vastgesteld op basis van het gerealiseerd aantal peuterplaatsen;
- Ook bij de commerciële kinderdagverblijven koopt de gemeente peuterplaatsen peuterspeelzaalwerk in, voor ouders die geen kinderopvangtoeslag ontvangen.

Ten aanzien van Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) zijn aanvullend de volgende uitgangspunten bepaald in het huidige beleid:

- Doelgroepkinderen zijn kinderen met een geïndiceerd risico op – in ieder geval – achterstanden in de Nederlandse taal. Formeel gezien is voor- en vroegschoolse educatie de extra ondersteuning aan kinderen met (risico op) een taalachterstand. Vaak is er echter ook sprake van andere, of bijkomende achterstanden of risico's, bijvoorbeeld in sociaal-emotionele ontwikkeling. De gemeente Venray hanteert daarom een ruimere definitie van doelgroepkinderen;
- Een doelgroepkind is minimaal 2 jaar oud en maximaal 5 jaar oud. Formeel gezien is voorschoolse educatie bedoeld voor kinderen vanaf de leeftijd van 2,5 jaar. Ook op dit punt hanteert de gemeente Venray een ruimere doelgroep definitie;
- Voorschoolse educatie is bedoeld voor 2- en 3 jarigen en wordt verzorgd op de peuterspeelzalen;
- Vroegschoolse educatie wordt verzorgd in groep 1 en 2 (4- en 5 jarigen) van een basisschool als vervolg op de voorschoolse educatie. De uitvoering van vroegschoolse educatie maakt deel uit van de reguliere activiteiten van de basisschool en valt onder de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen;
- Het doel van VVE is om de achterstanden van doelgroep kinderen door de inzet van VVE te verminderen, zodat zij aan het eind van de vroegschoolse periode de vaardigheden bezitten om het niveau van groep 3 aan te kunnen;
- De Jeugdgezondheidszorg van de GGD (JGZ) speelt een sleutelrol in de indicatiestelling en toeleiding van doelgroepkinderen naar voorschoolse voorzieningen en zij-instroom naar vroegschoolse educatie;

- Er wordt gestreefd naar 100% bereik van de doelgroep in voorschoolse educatie;
- De kwaliteit van voorschoolse educatie dient te voldoen aan de door het Rijk bepaalde basisvoorwaarden.

Met het hoge ambitieniveau van het huidige beleid is al een stevig fundament gelegd, om daarmee de volgende stappen in de harmonisatie te kunnen zetten.

1.3 Huidig bereik voorschoolse voorzieningen

De gemeente Venray telt op 1 maart 2017 788 peuters in de leeftijd 2- en 3 jaar.

In totaal maken 611 peuters in deze leeftijdscategorie gebruik van een voorschoolse voorziening, zijnde een kinderdagverblijf of een peuterspeelzaal. Dit betekent een bereik van 78%.

Landelijk gezien bezoekt 15% van de peuters geen voorschoolse voorziening. In Venray is dit 22%. Hiervan maakt een aanzienlijk deel gebruik van gastouderopvang (141 peuters). De overige peuters blijven thuis of maken gebruik van informele opvang.

In de gemeente Venray volgen jaarlijks circa 100 peuters een aanbod in de voorschoolse educatie (VVE) op grond van een indicatie die is afgegeven door de jeugdgezondheidszorg van de GGD (JGZ). Het bereik van VVE kan worden bepaald volgens de gewichtenregeling van het Rijk en volgens de eigen (brede) doelgroep definitie.

Volgens de gewichtenregeling² van het Rijk telt de gemeente Venray 90 doelgroepkinderen. Als dus 90 doelgroepkinderen tussen de 2,5 en 4 jaar deelnemen, is sprake van een 100 % bereik. In 2016 bereikten we weliswaar 102 doelgroepkinderen, echter deze vielen niet allemaal in de wettelijk vastgelegde leeftijdsklasse. 16 van hen waren tussen 2- en 2,5 jaar bij de start van hun deelname aan het VVE programma. Dat betekent dat 86 doelgroep peuters tussen de 2,5 en 4 jaar bereikt werden. Dat is een bereik van 96%.

Qua VVE-doelgroep is in Venray nadrukkelijk gekozen voor een brede doelgroep en niet beperkt tot de kinderen die vallen onder de zogenaamde gewichtenregeling. Dit betekent dat de VVE-doelgroep in Venray groter is. Op grond van de gemeentelijke, brede doelgroep definitie hadden op peildatum 1 maart 2017 xx peuters van 2- en 3 jaar een VVE indicatie. Hiervan zijn 107 peuters ook daadwerkelijk aangemeld op een VVE-plek. Dit betekent een gerealiseerd bereik van xx%.

1.4 Totstandkoming beleidskader

Voorliggend beleidskader is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de Stuurgroep VVE. Hierin zijn naast de gemeente vertegenwoordigd: Stichting Peuterspeelzalen Venray (SPV), Stichting Kinderwereld, Spring Kinderopvang, Kindercentrum de Kindersofa (vertegenwoordigd de overige particuliere kinderopvangaanbieders in Venray), Stichting Primair Onderwijs Venray (SPOV), de GGD (stafarts jeugdgezondheidszorg) en de bibliotheek. Tevens zijn ouders van peuters die momenteel gebruik maken van de Venrayse voorschoolse voorzieningen geïnformeerd en geconsulteerd over het nieuwe beleid middels een gezamenlijke ouderbijeenkomst.

² Het Rijk hanteert als vuistregel dat 75% van de 4 en 5 jarigen met een leerlinggewicht op 1 oktober 2009, de doelgroep vormt voor voorschoolse educatie.

1.5 Leeswijzer

Het voorliggend beleidskader beschrijft hoe de peuteropvang in de gemeente Venray eruit gaat zien na de harmonisatie. Hoofdstuk 1 beschrijft de aanleiding en de landelijke ontwikkelingen, en geeft een korte terugblik op het huidige beleid. In hoofdstuk 2 en 3 geven we de Venrayse ambitie weer, en wordt beschreven welke doelen worden nagestreefd en welke inhoudelijke keuzes er worden gemaakt. Hoofdstuk 4 en 5 beschrijven hoe peuteropvang en VVE worden gefinancierd. Vervolgens wordt in hoofdstuk 6 beschreven hoe we onze beleidsdoelstellingen gaan monitoren.

2 Peuteropvang voor alle peuters in een geharmoniseerd stelsel

2.1 Ambitie gemeente Venray

De gemeente Venray streeft naar een optimale (talent)ontwikkeling van kinderen.

Uit wetenschappelijk onderzoek weten we dat de eerste drie levensjaren van een kind ongelofelijk belangrijk zijn voor de lichamelijke, sociale en cognitieve ontwikkeling. Onderzoek toont aan dat kinderen in deze periode ook het makkelijkst leren³. De conclusie is dan snel getrokken: juist heel jonge kinderen moeten worden gestimuleerd en moeten de kansen en mogelijkheden krijgen om zich te ontwikkelen. De voorschoolse periode is dus een zeer kansrijke tijd om te investeren in de ontwikkeling van kinderen. De totale voorschoolse voorzieningen (kinderopvang, peuterspeelzaalwerk en VVE) zijn samen met het basisonderwijs van groot belang bij de (talent)ontwikkeling van een kind. Het zijn tevens belangrijke instrumenten om kinderen en hun ouders vroegtijdig te helpen en hebben een belangrijke ondersteunende en signalerende rol.

VISIE JEUGDBELEID VENRAY:

"We richten ons op alle jeugd waarbij de focus ligt op het normale opgroeien en opvoeden. Elk kind is uniek en ontwikkelt zich in zijn eigen tempo. We bieden een positieve en stimulerende basis waarin kinderen zich optimaal ontwikkelen en hun talenten ontplooien. Het kind staat centraal, maar wel in de context van de eigen opvoedomgeving. Het gezin is de basis en ouders zijn primair verantwoordelijk voor de opvoeding en het welzijn van hun kinderen. Het sociaal netwerk is ondersteunend aan en waar nodig aanvullend op de rol van ouders. De nadruk ligt op vroegtijdig signaleren en preventief aanpakken."⁴

"Binnen de lokaal educatieve agenda werken educatieve partners en gemeente aan de gezamenlijke ambitie om kinderen, jongeren en hun ouders te ondersteunen in het doorlopen van een succesvolle schoolloopbaan en het ontwikkelen van hun kwaliteiten, zodat zij als volwaardig burger mee kunnen doen en bij kunnen dragen aan de samenleving"⁵

De gemeente Venray stelt het belang en het ontwikkelingsrecht van het kind centraal. De voorschoolse voorzieningen maken deel uit van een integrale preventieve aanpak waardoor alle kinderen in staat zijn om vaardigheden te ontwikkelen waardoor zij in de toekomst actief kunnen participeren in de maatschappij. Dit is waardevol voor alle peuters, niet alleen voor peuters met een risico op een taal-of ontwikkelingsachterstand. Daarom vinden we het belangrijk dat zoveel mogelijk peuters gebruik maken van voorschoolse voorzieningen. De gemeente wil zich samen met de peuterspeelzalen en kinderopvangorganisaties goed voorbereiden op de harmonisatie en een duurzaam model ontwikkelen voor uitvoering van de peuteropvang en de financiering ervan. Het gezamenlijke doel is ervoor te zorgen dat alle peuters toegang hebben tot een kwalitatief hoogwaardige voorschoolse voorziening, dat ouders actief worden betrokken en niet afhaken door financiële drempels, dat onderwijsachterstanden worden voorkomen en/of verminderd en er een sluitende zorgstructuur is voor kinderen met extra zorgvragen. Ook vinden wij het belangrijk dat de doorgaande lijn van het geheel van voorschoolse voorzieningen naar het basisonderwijs (vroegschool) verder wordt geïntensiveerd met als doel een ononderbroken inzet op (talent)ontwikkeling.

³ Center on the Developing Child (z.j.). *Core concepts in the science of early childhood development*

⁴ Regionaal beleidskader Jeugd Noord-Limburg 2015-2018

⁵ Ambitie Lokaal Educatieve Agenda Venray

2.2 Harmonisatie van peuterspeelzaalwerk en kinderopvang

Onder harmonisatie wordt verstaan dat het onderscheid tussen peuterspeelzalen en kinderopvang verdwijnt dan wel vermindert: de voorzieningen bieden dezelfde hoge kwaliteit en alle peuters kunnen er gebruik van maken, ongeacht hun achtergrond.

Het doel van deze harmonisatie is tweeledig: enerzijds worden hierdoor alle peuters op dezelfde, kwalitatief hoogwaardige manier voorbereid op de basisschool; anderzijds wordt hierdoor segregatie tussen doelgroep peuters en niet-doelgroep peuters en tussen peuters van werkende ouders en van niet-werkende ouders voorkomen.

In 2016 heeft de gemeente Venray met de subsidiepartners afgesproken om conform de vereisten voor kinderopvang het peuterspeelzaalwerk aan te gaan bieden. Vooruitlopend op de harmonisatie zijn de Venrayse peuterspeelzalen al geregistreerd als kinderopvang en gefiscaliseerd. Dat wil zeggen dat tweeverdienende ouders voor het peuterspeelzaalwerk kinderopvangtoeslag moeten aanvragen bij de Belastingdienst. Tevens kunnen alle Venrayse voorschoolse voorzieningen in 2017 een beroep doen op gemeentelijke subsidie voor het laten scholen van hun pedagogisch medewerkers in het taalniveau 3F, ten behoeve van kwaliteitsverbetering.

2.3 Wat is Venrayse peuteropvang?

De gemeente Venray wil het peuterspeelzaalwerk door ontwikkelen tot een laagdrempelige voorziening voor alle peuters onder de naam peuteropvang. Voor peuterspeelzaalwerk wordt dus voortaan de term peuteropvang gebruikt. Peuteropvang kan plaatsvinden op de voormalige peuterspeelzalen (inmiddels allemaal geregistreerd als kinderopvang) of een kinderdagverblijf met peutergroep. Peuteropvang kenmerkt zich door de volgende uitgangspunten:

1. Peuteropvang is in relatie tot het jeugdbeleid een preventieve activiteit, waardoor het een belangrijke functie vervult in de ketensamenwerking jeugd;
2. Er is ruimte voor alle peuters, zowel met als zonder (dreigende) ontwikkelachterstand. De peuteropvang werkt met een VVE-aanbod waarbinnen alle peuters de begeleiding en ondersteuning krijgen die aansluit bij wat zij nodig hebben om zich optimaal te ontwikkelen;
3. Er wordt gewerkt vanuit een eenduidige pedagogische visie en met een doorlopende pedagogische en educatieve leer- en ontwikkelingslijn, waardoor peuteropvang en basisschool goed op elkaar aansluiten;
5. Ouders worden actief als educatieve partners betrokken;
6. Er wordt een ouderbijdrage gevraagd naar draagkracht, en daardoor ook voor lage inkomens betaalbaar.

De peuteropvang is geen nieuwe voorschoolse voorziening, maar betreft een inhoudelijke en organisatorische doorontwikkeling. In deze voorziening worden niet alleen de goede dingen van het peuterspeelzaalwerk (zoals de gerichtheid op de ontwikkeling van de peuter), als van de kinderopvang (zoals de eisen voor professionele begeleiding) samengebracht.

De gemeente Venray heeft de volgende doelstellingen geformuleerd voor de Venrayse peuteropvang:

1. Venrayse peuteropvang en Voor- en Vroegschoolse Educatie is kwalitatief van hoog niveau;
2. Alle Venrayse peuters kunnen naar peuteropvang;
3. Peuteropvang en basisscholen sluiten goed op elkaar aan.

In het volgende hoofdstuk worden per doelstelling inhoudelijke speerpunten en acties benoemd. Partijen die in aanmerking willen komen voor subsidie van de gemeente Venray, moeten zich conformeren aan de inhoudelijke speerpunten. Voor de subsidiering worden specifieke beleidsregels vastgesteld.

Het kan echter zijn dat (commerciële) kinderopvangaanbieders ervoor kiezen om niet deel te willen nemen aan het harmonisatietraject. Zij komen dan niet voor subsidie in aanmerking. Ook bestaat voor ouders de mogelijkheid om hun peuter naar een voorschoolse voorziening te brengen die niet aan onze kwaliteitseisen voldoet. Feitelijk betekent dat, dat er in Venray naast de geharmoniseerde peuteropvang ook nog een deel reguliere commerciële kinderopvang zonder VVE, en gastouderopvang zal worden aangeboden.

3 Doelen, speerpunten en acties

Om de ontwikkelkansen voor (jonge) kinderen goed te organiseren heeft de gemeente Venray enkele inhoudelijke doelstellingen geformuleerd. Deze zijn:

1. Venrayse peuteropvang en Voor- en Vroegschoolse Educatie is kwalitatief van hoog niveau
2. Alle Venrayse peuters kunnen naar peuteropvang
3. Peuteropvang en basisscholen sluiten goed op elkaar aan

In dit hoofdstuk worden deze drie doelstellingen in volgorde besproken. Per doelstelling wordt aangegeven waar de focus wordt gelegd (speerpunten) en welke acties hieraan zijn verbonden.

3.1 Venrayse peuteropvang en Voor- en Vroegschoolse Educatie is kwalitatief van hoog niveau

De gemeente Venray streeft naar een hoogwaardig aanbod van voorschoolse voorzieningen die in de basis van een vergelijkbare kwaliteit zijn. Tevens beogen we een hoge uitvoeringskwaliteit van de Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE). Bij de gezamenlijke samenwerkingspartners is er continu aandacht voor het versterken van de kwaliteit van educatie, ontwikkelingsstimulering en onderwijs voor het jonge kind.

Speerpunt 1: De basiskwaliteit is op orde

De gemeente Venray wil alleen peuteropvang voorzieningen waar de basiskwaliteit op orde is. Er mag geen sprake zijn van een nog niet-herstelde overtreding op de voorwaarden ten aanzien van de wettelijke basiskwaliteit peuterspeelzalen en kinderdagverblijven. Ook mogen er geen openstaande overtredingen zijn ten aanzien van de wettelijke VVE eisen. Deze criteria worden opgenomen in de subsidieregeling voor aanbieders van peuteropvang.

Speerpunt 2: Elke peuteropvang biedt VVE

De gemeente Venray streeft naar een inhoudelijke kwaliteitsimpuls binnen de peuteropvang door aan het aanbod van gesubsidieerde peuteropvang de voorwaarde te verbinden dat de locatie werkt met een VVE aanbod en een VVE registratie heeft in het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen (LRKP). We zijn van mening dat alle kinderen baat hebben bij een VVE-aanbod, niet alleen de doelgroepkinderen. Inhoudelijk verschillen reguliere peuteropvang en peuteropvang met voorschoolse educatie van elkaar. Beide opvangsoorten werken weliswaar vanuit een beredeneerd ontwikkelingsstimulerend aanbod, maar bij voorschoolse educatie komt er een 'plus' bij. Reguliere peuteropvang wordt beoordeeld vanuit het toezichtskader van de GGD, waar peuteropvang met voorschoolse educatie tevens wordt beoordeeld aan de hand van het toezichtskader VVE van de onderwijsinspectie. Dit laatste kader stelt hogere kwaliteitseisen, o.a. op het gebied van het opbrengstgericht werken, de scholingseisen van de pedagogisch medewerkers, het werken met een door het Nederlands Jeugd Instituut erkend VVE-programma en het uitvoeren van effectieve en gerichte activiteiten voor taalontwikkeling.

Naast de kwaliteitsimpuls heeft het bieden van VVE op elke peuteropvang locatie nog meer voordelen:

- Meer keuzevrijheid voor ouders wanneer alle locaties een vergelijkbaar educatief aanbod bieden;
- Door het werken met een VVE programma voor alle peuters (doelgroep peuter of niet) beginnen kinderen met een meer gelijke basis aan de basisschool;

- De gezamenlijke deelname van peuters met en zonder doelgroep indicatie wordt bevorderd. In heterogene groepen leren kinderen het meest van elkaar. Hiermee wordt tevens segregatie voorkomen.
- De voorwaarde om VVE aan te bieden zou kunnen zorgen voor een betere spreiding van het VVE-aanbod en een hoger doelgroep bereik;
- Het aanbieden van VVE vraagt om een goede afstemming en samenwerking tussen ketenpartners (w.o. scholen, JGZ, gezinscoach), wat als neveneffect heeft dat de samenwerking wordt geïntensiveerd;
- De gemeente heeft meer sturingsmogelijkheden op kwaliteit. Zij zal deze echter niet zelf beoordelen, maar vaart hierbij op de onafhankelijke expertise van de GGD en de Onderwijsinspectie.

Kinderdagverblijven zonder VVE certificering hebben twee jaar nodig om deze certificering te behalen. Dit betekent dat met ingang van 1 januari 2020 deze voorzieningen kunnen voldoen aan de VVE-vereisten. Invoering van de peuteropvang inclusief VVE zal dan ook gefaseerd moeten plaatsvinden.

- Fase 1: Alle peuterspeelzalen en kinderdagverblijven worden per 1 januari 2018 peuteropvang onder de Venrayse condities, met indien mogelijk de VVE- registratie.
- Fase 2: De organisaties die nog niet voldoen, volgen een traject waarna ze uiterlijk 1 januari 2020 aan de VVE vereisten voldoen. Als tegemoetkoming in de kosten voor scholing en materialen stelt de gemeente een financiële tegemoetkoming beschikbaar in de vorm van een stimuleringsregeling VVE certificering.
- Fase 3: Per 1 januari 2020 verstrekt de gemeente Venray alleen nog subsidie voor Venrayse peuteropvang met VVE registratie.

Speerpunt 3: Een passend aanbod voor alle peuters

Reguliere peuters (zonder doelgroep indicatie) nemen zes uur per week, verdeeld over twee dagen deel aan peuteropvang. Binnen deze uren zit ook een half uur per dagdeel voor het oudercontact bij het brengen en halen van de peuter. De zes uur openstelling per week biedt organisaties de mogelijkheid om locaties ook 's middags te gebruiken. Hierdoor kan efficiënt gebruik gemaakt worden van de locatieruimte.

Voor doelgroep peuters is het streven dat zij twaalf uur per week, verdeeld over 3 of 4 dagdelen deelnemen aan peuteropvang. Volgens de landelijke eisen moet de gemeente minimaal 10 uur per week voorschoolse educatie aan doelgroepkinderen aanbieden. In Venray wordt de lat hoger gelegd en krijgen doelgroep peuters een aanbod van 12 uur per week. Gelet op het positieve effect van een intensief aanbod van het VVE-programma moeten de dagdelen worden verdeeld over 3 of 4 dagen⁶.

Speerpunt 4: Een sluitende zorgstructuur

Het verzorgen van een passend aanbod voor ieder kind heeft ook betrekking op een juiste zorgstructuur. We streven naar voorschoolse voorzieningen die de ontwikkeling van kinderen stimuleren en volgen en hiernaast ook een preventieve en signalerende functie vervullen. De voorschoolse voorzieningen werken hierbij structureel en pro-actief samen met de jeugdgezondheidszorg. Het algemene streven binnen het Venrayse jeugdbeleid is om zoveel mogelijk kinderen binnen de reguliere voorzieningen op te vangen en alleen daar waar nodig

⁶ Cornet, M. e.a. (2006). Kansrijk kennisbeleid. Den Haag: Centraal Planbureau.

speciale hulp en zorg te organiseren rondom een kind. Cruciaal hierbij is vroegsignalering. Vroegtijdig moet worden ingeschat wat een kind nodig heeft om zich optimaal te kunnen ontwikkelen en uiteindelijk ook een goede overstap te kunnen maken naar het basisonderwijs. Door hun opleiding en ervaring zijn de pedagogisch medewerkers in staat om kinderen te observeren en mogelijke achterstanden te signaleren. Ze gaan, in samenspraak met de jeugdgezondheidszorg, met ouders in gesprek over hun zorgen. Afhankelijk van de situatie, kan een gezinscoach worden betrokken wanneer er zorg is over de ontwikkeling van het kind of over het gezin. De verbinding tussen voorscholen/scholen en de gezinscoaches en daarmee de externe zorg, kan nog verbeterd worden. De komende periode werkt de gemeente Venray met de aanpak 'Gezinscoaches nieuwe stijl' toe naar het intensiveren van de ketensamenwerking, met als doel een tijdige signalering van problemen en het tijdig interveniëren om erger te voorkomen. Aan de gezinscoaches is inmiddels de opdracht gegeven om de samenwerking met de voorschoolse voorzieningen en de jeugdgezondheidszorg te optimaliseren.

Speerpunt 5: Educatief partnerschap met ouders

Ouders spelen een cruciale rol bij het stimuleren van de ontwikkeling van hun kind. Ouderbetrokkenheid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van ouders en de peuteropvangvoorziening of school om de ontwikkeling van het kind optimaal te stimuleren. De professionals van de peuteropvang en de basisschool zetten in op contact en educatief partnerschap met **alle** ouders. Educatief partnerschap houdt in dat ouders worden geïnformeerd over en worden ingeschakeld bij het leren van hun kind. Tevens wordt afstemming gezocht over het opgroeien en opvoeden. Doelgroep peuters hebben extra ondersteuning nodig om optimaal gebruik te kunnen maken van hun ontwikkelingsmogelijkheden. De extra ondersteuning wordt vastgelegd in een gezinsplan. Dit gezinsplan bevat algemene afspraken omtrent het VVE-aanbod (aantal dagdelen etc.), maar ook maatwerkafspraken met betrekking tot de bijdrage van de ouders en eventuele benodigde (opvoedings)ondersteuning aan de ouders. De effectiviteit van VVE wordt vergroot wanneer ouders ook thuis met hun kinderen ontwikkelingsgerichte activiteiten doen. De peuteropvangvoorziening biedt ondersteuning in de thuissituatie van doelgroep peuters volgens een door het Nederlands Jeugd Instituut (NJI) landelijk erkende methodiek. Hierbij wordt ingezet op het stimuleren van de spelontwikkeling van doelgroep peuters in de thuissituatie, met een actieve rol voor ouders. De inzet en frequentie is maatwerk, afhankelijk van de mogelijkheden en vaardigheden van de ouders, en de afspraken hieromtrent worden vastgelegd in het gezinsplan.

Van ouders wordt verwacht dat zij actief deelnemen aan de ouderactiviteiten en ondersteuning die de peuteropvangvoorziening en/of school organiseert. Het bereik van ouders en het vergroten van de ouderbetrokkenheid vraagt een blijvende inspanning van peuteropvangvoorzieningen en scholen. Zij hebben de primaire verantwoordelijkheid voor de uitvoering van ouderbeleid. Zij kunnen hierbij eigen accenten leggen, afhankelijk van de ouderpopulatie. In ieder geval moet bij de uitwerking van het ouderbeleid worden uitgegaan van de criteria zoals opgenomen in het onderdeel 'ouders' van het toezichtskader VVE.

De gemeente Venray acht ouderbetrokkenheid van groot belang voor de leerprestaties en ontwikkeling van kinderen en is voornemens om hier explicieter op te gaan sturen. Het streven is om in samenwerking met de lokale voorschoolse voorzieningen en onderwijspartners te komen tot

een gezamenlijke visie en aanpak vergroten ouderbetrokkenheid voor de doelgroep 0-23 jaar. Ouderbetrokkenheid in de voor-en vroegschoolse periode maakt hier onderdeel van uit.

Speerpunt 6: Inzet van ondersteunende voorzieningen en activiteiten

Bibliotheek

De bibliotheek is binnen de gemeente een cruciale partner om het lezen en de leesmotivatie van kinderen structureel te stimuleren. Biblionu heeft een divers aanbod voor kinderen en biedt in dit kader ook haar producten en diensten aan op enkele Venrayse scholen en peuterspeelzalen (o.a. project Voorleespret, bibliotheek op school). Tevens ontvangen ouders van pasgeborenen in Venray een waardebon voor een gratis lidmaatschap van Biblionu voor hun kind en een boekstartkoffer. De jeugdgezondheidszorg wijst ouders bij bezoek aan het consultatiebureau op het belang van voorlezen en verwijst actief naar de bibliotheek. De komende beleidsperiode willen we verkennen of de samenwerking tussen de bibliotheek, voorschoolse voorzieningen en basisscholen verder geïntensiveerd kan worden, waarbij het doel is om het aanbod van de bibliotheek op een logische en natuurlijke manier in te passen in het VVE-aanbod. Tevens ligt hier ook een belangrijke relatie met de taalontwikkeling van ouders, ook gelet op de gemeentelijke ambitie om laaggeletterdheid bij volwassenen terug te dringen.

Jongeren op gezond gewicht (JOGG)

De Venrayse aanpak Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) richt zich op de voor- en vroegscholen. Overgewicht bij kinderen brengt op latere leeftijd gezondheidsrisico's met zich mee en heeft een negatieve impact op de ontwikkeling van kinderen. Via de professionals van de voorschoolse voorzieningen en de groepen 1 en 2 van de basisschool richt de gemeente Venray zich met de JOGG aanpak op kinderen van 2 tot 6 jaar en hun ouders. De JOGG aanpak richt zich op de vuistregels voor een gezonde leefstijl, gezond eten en drinken en voldoende bewegen. De doelstelling is dat gezondheidsbeleid duurzaam wordt toegepast in het reguliere programma van de voor- en vroegscholen waardoor aan alle kinderen een gezonde omgeving geboden wordt waarin zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Een voorbeeld hiervan is dat de voorschoolse voorzieningen in het kader van de JOGG alleen nog voeding aanbieden volgens de richtlijnen van het Voedingscentrum. Dit helpt ouders en kinderen om voor goede gewoonten te kiezen. Begin 2017 heeft een nulmeting plaatsgevonden bij alle voor- en vroegscholen, waaraan nu verdere acties verbonden gaan worden. Inmiddels is er op 2 Venrayse kinderdagverblijven ook gestart met een pilot gericht op beweegstimulering.

Speerpunt 7: Meetbare resultaten van VVE bij doelgroep kinderen

Met het VVE aanbod willen we een maximaal haalbaar resultaat boeken. Het doel van VVE is om de achterstanden van doelgroep kinderen door de inzet van VVE te verminderen, zodat zij aan het eind van de vroegschoolse periode de vaardigheden bezitten om het niveau van groep 3 aan te kunnen. Voor sommige kinderen, afhankelijk van de problematiek en omgevingsfactoren, moeten we accepteren dat dit niet haalbaar is. In dat geval is het doel om ervoor te zorgen dat de achterstand in ieder geval niet verder oploopt. Het meetbaar maken van de resultaten van VVE blijkt in praktijk niet makkelijk. De ontwikkeling van jonge kinderen loopt nog erg uiteen, waardoor genormeerde toetsen niet altijd duidelijk uitsluitsel geven over het bestaan van een zorgelijke of een 'normale' achterstand. Dit is de reden dat de Venrayse voorscholen alsmede verschillende Venrayse basisscholen geen gebruik maken van peuter- en kleutertoetsen. Basisscholen hebben hierin geen verplichting en bepalen zelf hoe ze de ontwikkeling van kinderen monitoren en

bijsturen. Vanaf groep 3 van de basisschool wordt wel op alle scholen gebruik gemaakt van de CITO toets. Gelet op de doelstelling van VVE dat doelgroepkinderen probleemloos mee moeten kunnen met het niveau in groep 3, kiezen we ervoor om de resultaten van VVE na afloop van de vroegschoolse periode af te leiden van het aantal doublures van doelgroepkinderen in groep 2 (kleuterverlenging) en 3 en de CITO toetsresultaten in groep 3. Met de jaarlijkse lokale VVE-monitor brengen we de resultaten in beeld. De monitoring van opbrengsten is een groeimodel. De komende beleidsperiode willen we met de VVE partners verder onderzoeken hoe we meetbare opbrengstgegevens kunnen genereren in de voorschoolse periode.

Wat gaan we doen?

- Toezicht en handhaving op basis- en VVE-kwaliteit;
- Financiële tegemoetkoming in de kosten van scholing en materialen voor VVE certificering van kinderdagverblijven (Stimuleringsregeling VVE certificering);
- Iedere peuter ontvangt een aanbod met voldoende uren en een juiste spreiding per week;
- Versterken van de preventieve functie van peuteropvang door het optimaliseren van de samenwerking tussen peuteropvang, jeugdgezondheidszorg en gezinscoaches;
- Peuteropvangvoorzieningen formuleren specifiek ouderbeleid dat past bij de betreffende locatie en ouderpopulatie;
- Peuteropvangvoorzieningen creëren een aanbod voor ontwikkelingsstimulering thuis aan peuters en ouders;
- Opstellen van een lokale visie en aanpak vergroten ouderbetrokkenheid;
- Verdere uitrol van de JOGG aanpak (jongeren op gezond gewicht) bij voor- en vroegscholen;
- Mogelijkheden tot intensievere samenwerking verkennen tussen bibliotheek, voorschoolse voorzieningen en basisscholen;
- Meetbare resultaatafspraken met de VVE-partners monitoren via de jaarlijkse VVE monitor;
- Doorontwikkelen VVE monitor met resultaatafspraken over opbrengsten voorschoolse periode.

3.2 Alle Venrayse peuters kunnen naar peuteropvang

De gemeente Venray wil gelijke kansen voor alle kinderen bij de start op de basisschool. De gemeente wil de ontwikkeling van de peuter op alle vlakken stimuleren en een zo groot mogelijk bereik van peuters realiseren. Bovendien moeten alle ouders de mogelijkheid hebben een voorschoolse voorziening te kiezen die bij hen past, ongeacht of ze werken of niet of een doelgroepkind hebben of niet.

Speerpunt 8: Peuteropvang is voor alle peuters vanaf 2 tot 4 jaar

Peuteropvang is in Venray toegankelijk voor kinderen vanaf 2 jaar, zowel met als zonder VVE-indicatie. Volgens de landelijke regelgeving is voorschoolse educatie in ieder geval bestemd voor doelgroepkinderen tussen 2,5 en 4 jaar oud met een risico op taalachterstand. De gemeente Venray hanteert momenteel een bredere doelgroep definitie (zie § 2.1) en wil, door de lagere instroomleeftijd en de verbreding naar eventuele andere ontwikkelachterstand, dus méér kinderen bereiken dan wettelijk verplicht is. Screening door het consultatiebureau vindt plaats wanneer kinderen ongeveer 1,5 jaar oud zijn. Als een taal- of ontwikkelachterstand dreigt of wordt geconstateerd volgt een VVE-indicatie. De mogelijkheid om snel na afgifte van de indicatie gebruik te kunnen maken van het VVE-aanbod, vergroot het bereik van doelgroep peuters. Tevens biedt een instroomleeftijd vanaf 2 jaar vanuit preventief oogpunt meer beschikbare leer- en ontwikkeltijd voor alle peuters, dus ook voor peuters zonder doelgroep indicatie. Voor de eindleeftijd gaan we uit van maximaal 4 jaar, aangezien kinderen vanaf die leeftijd naar de basisschool kunnen. In incidentele situaties kan afgeweken worden van de maximumleeftijd. In dat geval kan het kind van de peuteropvang gebruik blijven maken totdat het naar de basisschool kan.

Speerpunt 9: Een groter bereik van doelgroep peuters

In het kader van het landelijk beleid voor onderwijsachterstanden hebben gemeenten de inspanningsverplichting om zoveel mogelijk peuters met een doelgroep indicatie te bereiken en toe te leiden naar VVE. Het streefdoel is dat jaarlijks tenminste 90% van de kinderen die tot de (Venrayse brede) doelgroep van VVE behoren, gebruik maken van het VVE-aanbod. Hiermee willen we bereiken dat kinderen in de gemeente Venray klaar zijn voor de basisschool. Momenteel maken nog niet alle peuters met een doelgroep indicatie in de voorschoolse periode gebruik van het VVE aanbod om uiteenlopende redenen. De gemeente, Jeugdgezondheidszorg en de peuteropvang voorzieningen hebben hierin een gezamenlijke inspanningsverplichting. Omdat vanaf 2018 mogelijk meer Venrayse kinderdagverblijven VVE zullen gaan aanbieden, is het wenselijk om gezamenlijk met de betrokken partners de werkwijze en afspraken over signalering, verwijzing en toeleiding naar VVE nog eens tegen het licht te houden en verder te optimaliseren.

In de huidige situatie wordt VVE alleen geboden op de voormalige peuterspeelzalen. Wanneer vanaf 2018 VVE kan worden geboden op elk kinderdagverblijf, mits wordt voldaan aan de VVE-eisen, wordt de keuze van ouders voor een VVE plek ruimer. De verwachting is dat dit het bereik ten goede zal komen.

Voor doelgroep peuters subsidieert de gemeente Venray het VVE aanbod voor het derde en vierde dagdeel, ongeacht of ouders recht hebben op kinderopvangtoeslag. Reden hiervoor is dat als ouders gebruik zouden maken van kinderopvangtoeslag, zij ook verplicht zijn hun ouderbijdrage voor deze dagdelen te betalen. Dit zou tot vraagtuitval kunnen leiden. De gemeente Venray financiert reeds het derde en vierde dagdeel van alle doelgroep peuters. Dit wordt voortgezet in het nieuwe beleid. In samenwerking met de JGZ monitort de gemeente Venray het non-bereik en de motieven van ouders om niet deel te nemen, en neemt waar nodig aanvullende maatregelen.

Speerpunt 10: Een groter bereik van peuters zonder doelgroep indicatie

Het Rijk verstrekt vanaf 2016 extra financiële middelen om elke peuter in de toekomst de mogelijkheid te geven om een voorschoolse voorziening te bezoeken. De groep die nu nog het moeilijkst wordt bereikt, zijn vooral niet-doelgroep peuters van ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag. Het uitgangspunt is dat door een betere toeleiding nog meer peuters kunnen worden bereikt. De gemeente Venray wil peuters zonder recht op kinderopvangtoeslag actief een aanbod doen en ouders stimuleren hun peuter in te schrijven voor een voorschoolse voorziening. Hiervoor wordt uiterlijk in het 3^e kwartaal van 2017 een plan van aanpak opgesteld. Voor een zo groot mogelijk bereik is het belangrijk dat alle ketenpartners er voor zorgen dat ouders goed geïnformeerd worden over de mogelijkheden van peuteropvang. Belangrijk is tevens dat ook alle partijen goed op de hoogte zijn van de financieringsmogelijkheden voor alle ouders en dat geld geen drempel mag zijn voor deelname. Natuurlijk blijven ouders hierin een eigen verantwoordelijkheid houden en zij blijven het recht houden om hun kind niet naar een voorschoolse voorziening te brengen. Het bereik van de voorschoolse voorzieningen gaan we jaarlijks monitoren. De JGZ en de peuteropvangvoorzieningen leveren hiervoor gegevens aan bij de gemeente.

Speerpunt 11: Peuteropvang is betaalbaar voor alle ouders

De prijs van de peuteropvang/VVE is voor ouders soms een reden om peuters thuis te houden. In Venray worden bij de diverse aanbieders verschillende tarieven voor de ouderbijdrage gehanteerd. De ouderbijdrage voor alle peuters wordt vanaf 2018 geharmoniseerd en gelijkgetrokken met de ouderbijdrage voor ouders met kinderopvangtoeslag. Voor de bepaling van de ouderbijdrage voor peuters van ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag wordt uitgegaan van de 'Adviestabel ouderbijdrage peuterwerk' van de VNG. Deze is afgeleid van de tabel voor kinderopvangtoeslag. Dit betekent dat de laagste inkomens (tot € 18.485) een ouderbijdrage gaan betalen van € 8,60 per maand voor twee dagdelen per week (tabel 2017). De hoogste inkomens (vanaf € 105.956) gaan € 95,80 per maand voor twee dagdelen per week betalen. Ter vergelijking: bij de grootste aanbieder betalen ouders nu minimaal € 28,60 en maximaal € 59,40 per maand. Alleen ouders met een verzamelinkomen van meer dan € 76.000 gaan vanaf 2018 bij de grootste aanbieder meer ouderbijdrage betalen. Door de harmonisatie en verlaging van de ouderbijdrage wordt, voor de ouders die de bijdrage te hoog vonden, de financiële drempel om hun peuter naar peuteropvang te laten gaan, verlaagd.

De gemeente gaat samen met de betrokken VVE-partners de verlaging van de ouderbijdrage en het belang van peuteropvang onder de aandacht brengen van de Venrayse ouders. Dit wordt meegenomen in het onder speerpunt 10 genoemde plan van aanpak 'vergroten bereik peuters'.

Wat gaan we doen?

- Handhaven van de instroomleeftijd van 2 jaar voor alle peuters;
- Handhaven van de brede doelgroepdefinitie voor doelgroep peuters (zie § 1.2);
- Inspanningsverplichting voor 100% bereik van doelgroep peuters door:
 - optimaliseren werkwijze signalering, verwijzing en toeleiding
 - de mogelijkheid tot het bieden van VVE op kinderdagverblijven
 - subsidie voor 3e en 4e dagdeel peuteropvang voor doelgroep peuters
- Opstellen plan van aanpak 'Vergroten bereik peuters';

- Monitoren (non-) bereik van voorschoolse voorzieningen in samenwerking met JGZ en de voorschoolse voorzieningen;
- De ouderbijdrage wordt geharmoniseerd en inkomensafhankelijk conform de VNG adviestabel.

3.3 Peuteropvang en basisscholen sluiten goed op elkaar aan

Het belang van een doorlopende leerlijn van peuterleeftijd tot eind basisschool is in diverse onderzoeken reeds aangetoond. In de komende beleidsperiode willen we de relatie tussen peuteropvangvoorzieningen en basisscholen verder versterken.

Speerpunt 12: Doorgaande leerlijn verbeteren

Voor de effectiviteit van VVE is het van belang dat voor- en voerschoolse voorzieningen goed met elkaar samenwerken. De lijn die in de voerschoolse periode is ingezet moet worden voortgezet in de voerschoolse periode. De peuteropvang levert een overdracht op kindniveau aan bij de basisschool waar het kind zal instromen. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een uniform overdrachtsformulier dat met ingang van schooljaar 2017/2018 gemeentebreed gebruikt gaat worden. Tevens wordt hierbij een rapportage gevoegd uit het observatie- en kindvolgsysteem. Alle voor- en voerschoolse voorzieningen hebben de taak om ieder kind op een systematische, methodische wijze te volgen in de ontwikkeling en mogelijke achterstanden te signaleren, dus ook kinderen die (nog) niet geïndiceerd zijn als doelgroepkind. De kinderen worden geobserveerd en gevolgd op een breed scala van ontwikkelingsgebieden. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een kindvolgsysteem. Een kindvolgsysteem is een werkwijze om kinderen beter te leren begrijpen en adequaat op hun behoeften, mogelijkheden en beperkingen te kunnen inspelen. De basisschool en de peuteropvang waar de meeste peuters vandaan komen, maken waar mogelijk afspraken over (de inrichting van) het observatie – en kindvolgsysteem.

De peuteropvangvoorziening legt bij de inschrijving van het kind met de ouders vast, dat zij instemmen met overdracht van gegevens over hun kind aan de door hen gekozen basisschool. Bij doelgroep peuters vindt altijd een warme overdracht plaats. Bij een warme overdracht is er persoonlijk contact tussen de pedagogisch medewerker van de peuteropvang en de intern begeleider van de basisschool. Het uitgangspunt is ook dat de ouders bij de warme overdracht aanwezig zijn.

Speerpunt 13: Stimuleren en ondersteunen ontwikkeling Integrale Kind Centra (IKC)

Landelijke trend is dat er steeds meer Integrale Kind Centra (IKC) worden opgericht. Ook in Venray is de IKC-ontwikkeling benoemd tot thema in de Lokaal Educatieve Agenda (LEA), als onderwerp waar onderwijs en gemeente de komende jaren samen in moeten optrekken. Het doel van een IKC is een sterke alliantie tussen onderwijs en peuter- en kinderopvang. Een verdere meerwaarde kan gerealiseerd worden als ook elementen als het stimuleren van sport en bewegen, het kennismaken met kunst en cultuur en het bevorderen van de sociale cohesie in de wijk daarbij betrokken kunnen worden. In Venray hebben diverse scholen en kinderopvangaanbieders aangegeven open te staan voor IKC's. Er bestaat echter geen blauwdruk van een standaard IKC. Afhankelijk van de situatie en behoeften in een wijk moet de samenstelling van de samenwerkingspartners bepaald worden. Het spreekt voor zich dat de ontwikkeling van IKC's niet van vandaag op morgen te realiseren is. Dit laat echter onverlet dat het toewerken naar integrale

kindcentra wel een proces is dat de gemeente Venray in gang wil zetten en geleidelijk aan wil realiseren. Belangrijke succesfactoren hierbij zijn in de eerste plaats de bereidheid van de verschillende partners om samen te werken en over de eigen grenzen heen te kijken. Inherent daaraan is ook het commitment van alle partners daar tijd en energie in te steken. De gemeente ondersteunt, faciliteert en schept kaders als het gaat om IKC-vorming. Met de realisatie van de peuteropvang voor alle peuters ontstaat een eenduidige voorziening met vergelijkbare kwaliteit. Dit vergemakkelijkt de vorming van IKC's.

Wat gaan we doen?

- Invoering uniform overdrachtsformulier 'Samen voor alle kinderen' met ingang van schooljaar 2017/2018;
- Peuteropvangvoorzieningen en basisscholen maken afspraken over de doorgaande leerlijn en monitoren de ontwikkeling van kinderen middels een observatie- en kindvolgsysteem;
- Afspraken maken met de LEA partners en voorschoolse voorzieningen over vervolgstappen verdere IKC ontwikkeling.

4 Subsidie

Voor de subsidiering van peuteropvang/VVE is sprake van vraag gestuurde financiering. Dit betekent dat elke aanbieder die aan de gestelde eisen voldoet in aanmerking komt voor subsidie van de gemeente, volgens het 'geld volgt kind' principe.

Ten aanzien van de nieuwe subsidiestructuur worden door de gemeente Venray de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De gemeente subsidieert de aanbieders van peuteropvang op basis van subsidiebevoorschotting. De verleende voorschotten worden na afloop definitief verrekend met de werkelijke deelname van peuters;
- Alle peuterspeelzalen staan geregistreerd als kinderopvang (kinderdagverblijf), zodat de ouders die recht hebben op de kinderopvangtoeslag daarop een beroep kunnen doen;
- Voor peuters van ouders die recht hebben op kinderopvangtoeslag wordt geen gemeentelijke subsidie meer verstrekt;
- Ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag, betalen een inkomensafhankelijke ouderbijdrage die gebaseerd is op de landelijke tabel voor de kinderopvangtoeslag (Adviestabel VNG);
- Voor doelgroep peuters blijft gemeentelijke subsidie beschikbaar voor het 3e en 4e dagdeel;
- Het subsidieplafond voor peuteropvang (inclusief VVE) is gelijk aan het beschikbare budget in het betreffende kalenderjaar;
- Het subsidiabele uurtarief voor peuteropvang wordt gebaseerd op de maximale uurprijs die de Belastingdienst hanteert voor de kinderopvangtoeslag, met daar bovenop een koptarief vanwege de hogere kostprijs van peuteropvang;
- Er wordt een vaste aanvullende forfaitaire bijdrage verleend per geplaatste doelgroep peuter per kalenderjaar, vanwege de extra kosten die hiermee samenhangen (denk aan extra begeleiding, zorggesprekken, warme overdracht, administratieve werkzaamheden).

Stimuleringsbijdrage VVE certificering

De gemeente Venray kiest ervoor om de kwaliteitseisen te verhogen door de voorwaarde te stellen dat alleen gesubsidieerde peuteropvang mogelijk is mits de peuteropvanglocatie VVE gecertificeerd is. Aangezien aan een VVE-locatie hogere eisen worden gesteld (o.a. aan personeel, materialen) zal er een stimuleringsregeling worden ontworpen om tegemoet te komen aan de kosten die kinderopvangorganisaties voor deze omvorming moeten maken. Kinderopvangorganisaties kunnen eenmalig een beroep doen op deze stimuleringsregeling. De kosten van deze stimuleringsregeling zullen worden bekostigd vanuit het onderwijsachterstandenbudget.

Beleidsregels Peuteropvang en Voor- en Vroegschoolse Educatie

Als gevolg van het nieuwe geharmoniseerde beleid zal het huidige subsidiestelsel moeten worden omgevormd. Het nieuwe subsidiestelsel wordt nader uitgewerkt in beleidsregels, welke door het college zullen worden vastgesteld. Subsidiering van organisaties gaat plaatsvinden op basis van de Nadere regels Subsidie Peuteropvang en Voor- en Vroegschoolse Educatie, gemeente Venray, 2018.

5 Financieel kader

Kosten

De realisatie van peuteropvangvoorzieningen en de uitvoering van VVE volgens de Venrayse standaarden brengt kosten met zich mee. De grootste kostenpost is de subsidiering van peuterplaatsen voor peuters zonder recht op kinderopvangtoeslag en de subsidiering van het VVE-aanbod voor doelgroep peuters in de peuteropvang en op de basisscholen (vroegschool). De aanvullende kwaliteitseisen die we stellen aan peuteropvang resulteren in een hoger uurtarief. Daarnaast zijn er kosten verbonden aan de stimuleringsbijdrage die wordt verstrekt aan organisaties als tegemoetkoming voor de eventuele VVE-certificering. In overleg met de VVE-partners worden beleidsregels vastgesteld die de uiteindelijke grondslagen vormen voor de subsidie voor peuteropvang en VVE. De jaarlijkse kosten fluctueren en hangen sterk samen met het aantal benodigde peuterplaatsen. Door het doel om het bereik van peuters verder te vergroten, zijn meer plaatsen nodig en zullen de kosten naar verwachting oplopen. Daar staat tegenover dat voor alle tweeverdienende ouders geldt dat zij gebruik kunnen maken van kinderopvangtoeslag. Hierdoor vallen gemeentelijke subsidiemiddelen vrij die kunnen worden ingezet voor het realiseren van extra peuterplaatsen voor ouders die geen gebruik kunnen maken van de kinderopvangtoeslag⁷. Daar tegenover staat wel een bezuiniging, namelijk dat de decentralisatie uitkering in het kader van de Wet OKE vervalt. Het Rijk neemt vanaf 2018 de financiering van de peuteropvang voor kinderen van werkende ouders voor haar rekening. Als dekking voor die extra uitgaven aan kinderopvangtoeslag wordt vanaf 2018 geld overgeheveld van gemeenten naar het Rijk en vervalt deze decentralisatie uitkering.

Baten

Het beschikbare budget voor peuteropvang en VVE bestaat voor een groot deel uit rijksmiddelen voor Onderwijs Achterstanden Beleid (OAB) en een deel gemeentelijke middelen. Het OAB-budget is geormerkt en dient te worden verantwoord aan het Rijk. Het OAB-budget is gebaseerd op de leerling gewichten in een gemeente op teldatum 1 oktober 2009. Het ministerie van OCW herzielt momenteel de gewichtenregeling. Er wordt nagedacht over nieuwe indicatoren die onderwijsachterstanden bij jonge kinderen beter voorspellen dan de huidige gewichtenregeling. Deze methodiek biedt de grondslag op basis waarvan gemeenten en schoolbesturen worden gefinancierd voor het bestrijden van onderwijsachterstanden, en is dus van invloed op het meerjarig beschikbaar budget voor de gemeente Venray. De besluitvorming over de nieuwe verdeelsystematiek is door het demissionaire kabinet doorgeschoven naar een nieuwe kabinetsperiode. Concreet betekent dit dat in 2018 het OAB budget nog gebaseerd blijft op basis van de schoolgewichten in 2009, echter met een extra korting voor gemeenten van 11%. In afwachting van definitieve besluitvorming over het nieuwe verdeelmodel en het beschikbare OAB-budget voor 2019 en verder, kunnen we ons daarom vooralsnog slechts baseren op het budget voor 2018.

Verder krijgen gemeenten structureel extra middelen via een decentralisatie uitkering om actief een aanbod te realiseren voor de groep peuters zonder recht op kinderopvangtoeslag die nu niet naar een voorschoolse voorziening gaat. Dit budget loopt de komende jaren op.

⁷

Uit gegevens over de inkomenssituatie van ouders blijkt dat van de huidige doelgroep die gebruik maakt van peuterspeelzaalwerk en VVE in Venray circa 60% gebruik kan maken van kinderopvangtoeslag. Voor deze groep is vanaf 1 januari 2018 geen gemeentelijke subsidie meer beschikbaar voor peuteropvang, behalve de eventuele subsidie voor het 3^e en 4^e dagdeel VVE voor doelgroep peuters.

In de huidige programma begroting is tevens meerjarig een bedrag opgenomen aan gemeentelijk budget voor peuterspeelzaalwerk. In gezamenlijkheid met het OAB- budget en de decentralisatie uitkering voorschoolse voorziening peuters wordt dit budget ingezet voor de dekking van de kosten voor peuteropvang en Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE).

Beschikbaar budget	2018	2019	2020	2021
Specifieke uitkering onderwijsachterstanden beleid (OAB) ⁸	€ 491.328	€ 491.328	€ 491.328	€ 491.328
Gemeentelijk budget peuterspeelzaalwerk	€ 391.466	€ 397.729	€ 404.491	€ 411.772
Decentralisatie uitkering voorschoolse voorziening peuters	€ 77.240	€ 102.987	€ 128.734	€ 154.481
Decentralisatie uitkering Wet Oké (vervalt per 1-1-2018)	- € 122.309	- € 122.309	- € 122.309	- € 122.309
Totaal beschikbaar	€ 837.725	€ 869.735	€ 902.244	€ 935.272

De verwachting is dat voorliggend beleid te realiseren is binnen de beschikbare middelen. Jaarlijks wordt, mede aan de hand van de subsidieaanvragen, een uitgewerkte begroting opgesteld. Binnen de begroting zal ook financiële ruimte worden behouden voor overige kwaliteit verhogende maatregelen (zoals vergroten ouderbetrokkenheid, scholing) en monitoring.

Een risicofactor is echter dat het nieuwe verdeelmodel voor het OAB-budget vanaf 2019 negatief uitpakt voor de gemeente Venray. Indien de beschikbare middelen onverhoopt ontoereikend blijken, dan zal een nieuw voorstel worden voorbereid.

⁸ In afwachting van het nieuwe verdeelmodel voor het OAB-budget 2019 en verder is vooralsnog meerjarig het (verwachte) niveau van 2018 aangehouden.

6 Resultaatafspraken en monitoring

Resultaatafspraken dragen bij aan het bereiken van de doelstellingen die we hebben bepaald in voorliggend beleidskader. We zien de resultaatafspraken als een van de instrumenten om de kwaliteitsdialoog over peuteropvang en voor- en vroegschoolse educatie te versterken. In die dialoog gaat het niet alleen om de eindopbrengst, maar ook om het optimaliseren van de samenwerking tussen de voor- en vroegschoolse partijen en het verbeteren van de uitvoeringskwaliteit. Om te beoordelen of de gemeente Venray invulling geeft aan de doelstellingen in de periode 2018-2021 worden onderstaande resultaatafspraken gemaakt per doelstelling. De monitoring van deze resultaatafspraken vindt plaats via de jaarlijkse lokale VVE monitor. Deze wordt tevens inhoudelijk besproken in de Stuurgroep VVE en in het beleidsoverleg Onderwijs met de LEA partners.

1. Venrayse peuteropvang en Voor- en Vroegschoolse Educatie is kwalitatief van hoog niveau

Resultaatafspraken:

- Maximaal 10% van alle GGD inspecties leidt tot een handhavingstraject.
- Bij inspectie door de Onderwijsinspectie wordt 80% van de inspectie items gescoord met een 3 of hoger.
- Alle peuteropvang voorzieningen voldoen uiterlijk per 1 januari 2020 aan de VVE vereisten.
- Alle peuteropvangvoorzieningen en vroegscholen voeren een ouderbeleid gericht op educatief partnerschap met ouders.
- Tenminste 80% van de doelgroepkinderen gaat probleemloos over naar groep 3 (geen kleuterverlenging).
- Eind groep 3 scoort 80% van de doelgroepkinderen minimaal niveau C/III(=gelijk aan gemiddelde) op de Cito toets.

2. Alle Venrayse peuters kunnen naar peuteropvang

Resultaatafspraken:

- Tenminste 85% van alle Venrayse peuters gaat naar een voorschoolse voorziening.
- Tenminste 90% van alle Venrayse peuters met een doelgroep indicatie neemt deel aan peuteropvang.

3. Peuteropvang en basisscholen sluiten goed op elkaar aan

Resultaatafspraken:

- Alle peuteropvangvoorzieningen hebben een doorlopende leerlijn met één of meerdere basisscholen.
- Alle peuteropvangvoorzieningen en basisscholen maken gebruik van het uniform overdrachtsformulier.
- Bij alle doelgroep peuters vindt een warme overdracht plaats in aanwezigheid van de ouders.